

กฎหมายการโอนข้อมูลส่วนบุคคล ข้ามพรมแดนของประเทศแคนาดา

Cross Border Transfer of Personal Data Laws of Canada

- : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีณา อนุสรณ์เสนา
- : Assistant Professor Dr. Veena Anusornsena
- : อาจารย์ประจำ คณะนิติศาสตร์
- : มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- : E-mail: veena_anu@utcc.ac.th

บทคัดย่อ

ประเทศแคนาดาเป็นประเทศที่มีการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมาอย่างยาวนานก่อนที่จะมีความตื่นตัวของประเทศต่าง ๆ ในการออกกฎหมายมาบังคับใช้กับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และยังเป็นประเทศที่ได้รับการรับรองจากสหภาพยุโรป ว่ามีระดับมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เทียบเท่าสหภาพยุโรป (EU Adequacy Decision) ในการรับโอนข้อมูลส่วนบุคคลจากผู้ประกอบการในสหภาพยุโรปอีกด้วย

คำสำคัญ: ข้อมูลส่วนบุคคล มาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล สหภาพยุโรป

Abstract

Canada has long enforced Personal Data Protection laws, even before many other countries became aware of the need to implement such laws and regulations. It is also one of the countries recognized by the European Union as having a level of personal data protection that is equivalent to EU standards (EU Adequacy Decision), allowing for the transfer of personal data from businesses within the EU to Canada.

Keywords: Personal Data, EU Adequacy Decision, EU

บทนำ

ในประเทศแคนาดา กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้มีการกำหนดมาอย่างช้านาน ในกฎหมายที่มีชื่อเรียกว่า The model code CAN/CSA-Q830-96 preceded the law จนมาถึงปี ค.ศ. 2000 ได้มีการออกกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่มีชื่อเรียกว่า กฎหมาย Personal Information Protection and Electronic Documents Act (PIPEDA) โดยกฎหมาย PIPEDA ได้มีการนำเอาหลักการที่กำหนดใน The model code CAN/CSA-Q830-96 มาไว้ในกฎหมายด้วย กฎหมาย PIPEDA เป็นกฎหมายที่ออกมาใช้กับภาคธุรกิจในการเก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในการประกอบธุรกิจ โดยได้มีการกำหนดข้อกฎหมายเพื่อสนับสนุนการใช้เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ กฎหมาย PIPEDA ได้ถูกนำมาใช้ตั้งแต่วันที่ 13 เมษายน ค.ศ. 2000 เพื่อส่งเสริมธุรกิจประเภทอีคอมเมิร์ซ และเพื่อตอกย้ำความเชื่อมั่นให้แก่สหภาพยุโรปว่ากฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศแคนาดาเป็นไปตามข้อกำหนดเรื่องมาตรฐานที่เท่าเทียมของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของต่างประเทศ (Adequacy) โดยกฎหมาย PIPEDA จะต้องได้รับการทบทวนทุก 5 ปี¹

กฎหมาย PIPEDA ได้ถูกนำมาบังคับใช้ โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ ด้วยกัน โดยเริ่มมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 2000 โดยในระยะแรกได้ใช้บังคับกับธุรกิจสายการบิน ธนาคารและการกระจายภาพและเสียง ในปี ค.ศ. 2000 กฎหมาย PIPEDA ได้ขยายไปถึงธุรกิจเกี่ยวกับสุขภาพ และในปี ค.ศ. 2004 ได้ขยายไปยังทุกประเภทธุรกิจที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อประกอบธุรกิจ ยกเว้นเมืองที่มีกฎหมายที่เท่าเทียมกับกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเฉพาะเป็นของตนเอง²

ในปี ค.ศ. 2015 ได้มีการออกกฎหมาย Digital Privacy Act³ โดยได้ออกข้อกำหนดที่เป็นข้อยกเว้นในกฎหมาย PIPEDA โดยมีการกำหนดข้อยกเว้นธุรกรรมทางธุรกิจ การกำหนดให้ต้องมีการแจ้งเตือนในกรณีมีการฝ่าฝืนกฎหมาย และให้อำนาจคณะกรรมการในการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

โดยหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ คณะกรรมการ Privacy Commissioner of Canada (OPC) โดยคณะกรรมการ OPC จะทำหน้าที่ดูแลให้มีการปฏิบัติตามถูกต้องตามกฎหมาย รับเรื่องร้องเรียนและช่วยธุรกิจพัฒนาและปรับปรุงแนวปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย⁴

¹ Section 29 of Personal Information Protection and Electronic Documents Act (PIPEDA) S.C. 2000. c. 5.

² “Canada Gazette”. Gazette.gc.ca. 2002-08-03. Archived from the original on 2012-04-19.

³ Canada. Office of the Privacy Commissioner of. “Fact Sheet: The Digital Privacy Act - Summary of key changes to the Personal Information and Electronic Documents Act (PIPEDA)”. Retrieved from www.priv.gc.ca. (accessed 13 July 2024).

⁴ Office of the Privacy Commissioner of Canada. For Businesses. Retrieved from <https://www.priv.gc.ca/en/for-businesses/> (accessed 13 July 2024).

หลักการสำคัญของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีการโอนข้อมูลข้ามพรมแดนของประเทศแคนาดา

หลักการสำคัญของกฎหมายประเทศแคนาดาที่นำมาใช้กับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีการโอนข้อมูลข้ามพรมแดนได้ถูกกำหนดอยู่ในกฎหมาย Personal Information Protection and Electronic Documents Act (PIPEDA) ได้แก่ หลักการ Accountability (Principle 1) Clause 4.1.3

Clause 4.1.3 - Accountability:

“An organization is responsible for personal information in its possession or custody, including information that has been transferred to a third party for processing. The organization shall use contractual or other means to provide a comparable level of protection while the information is being processed by a third party.”⁵

หลักการ Accountability เป็นหลักการที่กำหนดให้หน่วยงานหรือบริษัทแต่ละหน่วยงานหรือบริษัททำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการดูแล

ข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของตน และกำหนดให้บุคคลที่รับผิดชอบให้การปฏิบัติเป็นไปตามกฎหมาย⁶ โดยต้องมีการเปิดเผยชื่อบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลข้อมูลส่วนบุคคลเมื่อมีการร้องขอ⁷

ในส่วนของการโอนข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีการโอนข้อมูลข้ามพรมแดนนั้น หลักการ Accountability ยังได้กำหนดความรับผิดชอบให้เป็นของหน่วยงานหรือบริษัทที่ได้ทำการโอนข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของตนไปยังบุคคลที่สามเพื่อทำการประมวลผล โดยหน่วยงานหรือบริษัทดังกล่าวต้องกำหนดโดยวิธีการทางสัญญา หรือใช้วิธีการอื่นใดที่จะกำหนดให้ผู้รับโอนมีมาตรฐานการจัดการการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เท่าเทียมกันด้วย⁸

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่ากฎหมาย PIPEDA ได้กำหนดมาตรฐานของการโอนข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศแคนาดาไว้ไม่แตกต่างกับหลักการที่นำมาใช้กับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลภายในประเทศ โดยไม่ได้คำนึงถึงการโอนข้อมูลส่วนบุคคลนั้นจะเป็นการโอนไปยังบุคคลที่สามภายในประเทศหรือโอนข้ามพรมแดนก็ตาม ก็ต้องอยู่ภายใต้หลักการเดียวกันของกฎหมาย PIPEDA นี้ทั้งสิ้น โดยหลักการทั่วไปในกฎหมายฉบับนี้นั้น

⁵ Personal Information Protection and Electronic Documents Act S.C. 2000. c. 5

⁶ SCHEDULE 1 (Section 5). Principles Set Out in the National Standard of Canada Entitled Model Code for the Protection of Personal Information. CAN/CSA-Q830-96. Retrieved from <https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/P-8.6/page-7.html>. 4.1 Principle 1 — Accountability (accessed 13 July 2024).

⁷ 4.1.2 Principle 1 — Accountability of Personal Information Protection and Electronic Documents Act (PIPEDA) S.C. 2000. c. 5.

⁸ 4.1.3 Principle 1 — Accountability Clause 4.1.3. Personal Information Protection and Electronic Documents Act (PIPEDA) S.C. 2000. c. 5.

ได้ถูกกำหนดไว้ใน Schedule 1 ซึ่งประกอบไปด้วย 10 ข้อด้วยกัน ดังนี้⁹

● หลักการ 4.1 Principle 1 — Accountability

หลักการตามข้อ 4.1 ได้กำหนดให้หน่วยงานหรือบริษัทเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยต้องกำหนดบุคคลที่ทำหน้าที่ดูแลเรื่องนี้โดยเฉพาะ (Designated individual) บุคคลดังกล่าวจะทำหน้าที่ดูแลการปฏิบัติตามหลักการตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ในส่วนของหน่วยงานหรือบริษัทเองต้องทำการใช้บังคับนโยบายหรือแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับหลักการ ดังนี้¹⁰

ก. บังคับใช้กระบวนการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ข. จัดให้มีกระบวนการรับและตอบกลับในกรณีมีข้อร้องเรียนหรือคำถาม

ค. จัดให้มีการอบรมพนักงานและมีการสื่อสารกับพนักงานให้ทราบถึงนโยบายและแนวปฏิบัติ

ง. จัดให้มีการให้ข้อมูลอธิบายเกี่ยวกับนโยบายและขั้นตอนของหน่วยงานหรือบริษัท

● หลักการ 4.2 Principle 2 — Identifying Purposes

หลักการตามข้อ 4.2 เป็นหลักการเกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูลส่วนบุคคล โดยวัตถุประสงค์ดังกล่าวต้องถูกกำหนดโดยหน่วยงานหรือบริษัทขณะหรือก่อนทำการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคล

หากการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลถูกนำไปใช้ภายใต้วัตถุประสงค์ใหม่ที่แตกต่างไปจากวัตถุประสงค์ขณะหรือก่อนทำการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคล¹¹ ต้องมีการแจ้งวัตถุประสงค์ใหม่อนำข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไปใช้ เว้นแต่ในกรณีที่วัตถุประสงค์ใหม่นั้นเป็นการปฏิบัติเพื่อเป็นไปตามกฎหมาย ทั้งนี้ ต้องมีการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลด้วย

● หลักการ 4.3 Principle 3 — Consent

หลักการตามข้อ 4.3 นี้เป็นการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในการเก็บรวบรวม หรือใช้ข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่ในกรณีที่เข้าข่ายกรณีที่ไม่ต้องขอความยินยอม อาทิ เป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อความจำเป็นทางการแพทย์ หรือมีเหตุผลเกี่ยวกับความปลอดภัย ซึ่งอาจทำให้การขอความยินยอมไม่สามารถเป็นไปได้

⁹ Justice Law Website. SCHEDULE 1 Principles Set Out in the National Standard of Canada Entitled Model Code for the Protection of Personal Information. CAN/CSA-Q830-96. Retrieved from <https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/P-8.6/page-7.html#h-417659> (accessed 13 July 2024).

¹⁰ 4.1.1 of 4.1 Principle 1 — Accountability of Personal Information Protection and Electronic Documents Act (PIPEDA) S.C. 2000. c. 5.

¹¹ 4.2.4 of 4.1 Principle 1 — Accountability of Personal Information Protection and Electronic Documents Act (PIPEDA) S.C. 2000. c. 5.

หรือในบางกรณีหน่วยงานหรือบริษัทใด ๆ ไม่อาจขอความยินยอมโดยตรงจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ เช่น การขอความยินยอมซึ่งไม่อาจเป็นไปได้ในทางปฏิบัติขององค์กรการกุศล ในกรณีดังกล่าว หน่วยงานหรือบริษัทที่จัดหารายชื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลให้ต้องจัดให้มีความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนทำการเปิดเผยข้อมูลนั้น

หลักการการขอความยินยอมตามข้อนี้ ใช้หลักการ “เข้าใจและยินยอม” (knowledge and consent) หน่วยงานหรือบริษัทจะต้องใช้ความพยายามอย่างเหมาะสมเพื่อให้แน่ใจว่าเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลของตน โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ให้เข้าใจได้ง่ายว่าข้อมูลส่วนบุคคลของตนจะถูกนำไปใช้หรือเปิดเผยอย่างไร¹²

● หลักการ 4.4 Principle 4 — Limiting Collection

หลักการการจำกัดการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลตามข้อนี้ ได้กำหนดให้มีการจำกัดการจัดเก็บเพียงเท่าที่จำเป็นสำหรับวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้โดยหน่วยงานหรือบริษัทเท่านั้น โดยต้องใช้วิธีการจัดเก็บที่เป็นธรรมและถูกกฎหมาย หน่วยงานหรือบริษัทที่ทำการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลต้องจัดการ

แยกประเภทของข้อมูลที่จัดเก็บในนโยบายหรือแนวปฏิบัติของตนให้เป็นไปตามหลักการในข้อ 4.8¹³

● หลักการ 4.5 Principle 5 — Limiting Use, Disclosure, and Retention

หลักการจำกัดการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลได้กำหนดให้มีการใช้หรือการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพียงภายใต้ขอบเขตของวัตถุประสงค์ที่ทำการเก็บรวบรวมมาเท่านั้น เว้นแต่ในกรณีที่ได้รับคามยินยอมหรือตามที่กำหนดโดยกฎหมายเท่านั้น โดยข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวจะสามารถถูกจัดเก็บได้ตราบเท่าที่จำเป็นเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวเท่านั้น ข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่จำเป็นเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ต้องถูกทำลายลบหรือทำให้ไม่สามารถระบุตัวตนได้เท่านั้น¹⁴

● หลักการ 4.6 Principle 6 — Accuracy

หลักการความถูกต้อง (Accuracy) นั้นได้กำหนดไว้ว่า ข้อมูลส่วนบุคคลต้องมีความถูกต้องครบถ้วน และมีการอัปเดตให้ข้อมูลเป็นปัจจุบันให้ตรงตามกับวัตถุประสงค์ที่จะนำไปใช้¹⁵

● หลักการ 4.7 Principle 7 — Safeguards

ข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องถูกจัดเก็บโดย

¹² 4.3.2 of 4.3 Principle 3 — Consent of Personal Information Protection and Electronic Documents Act (PIPEDA) S.C. 2000. c. 5.

¹³ 4.4.1 of 4.4 Principle 4 — Limiting Collection of Personal Information Protection and Electronic Documents Act (PIPEDA) S.C. 2000. c. 5.

¹⁴ 4.5.3 of Principle 5 — Limiting Use, Disclosure and Retention of Personal Information Protection and Electronic Documents Act (PIPEDA) S.C. 2000. c. 5.

¹⁵ 4.6.1 of 4.6 Principle 6 — Accuracy of Personal Information Protection and Electronic Documents Act (PIPEDA) S.C. 2000. c. 5.

มาตรการที่ปลอดภัยและเหมาะสมกับความอ่อนไหวของข้อมูลส่วนบุคคล โดยมาตรการความปลอดภัยดังกล่าวต้องป้องกันข้อมูลส่วนบุคคลจากการเข้าถึง การเปิดเผย การคัดลอกที่ไม่ได้รับอนุญาต¹⁶ โดยมาตรการความปลอดภัยรวมถึง

ก. มาตรการเชิงปฏิบัติ เช่น การล็อกตู้และจำกัดการเข้าสถานที่ทำงาน

ข. มาตรการองค์กร เช่น การจำกัดการเข้าใช้โดยใช้หลักการ “จำเป็นต้องรู้” เท่านั้น

ค. มาตรการเชิงเทคนิค เช่น การใช้รหัส (password) และการใช้ข้อความเปลี่ยนเป็นรหัสลับ (encryption)¹⁷

● หลักการ 4.8 Principle 8 — Openness

หลักการการเปิดเผย (Openness) นี้ได้กำหนดให้หน่วยงานหรือบริษัทต้องจัดให้ข้อมูลแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลให้ทราบถึงนโยบายหรือแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลส่วนบุคคล เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องสามารถเข้าถึงได้ถึงนโยบายหรือแนวปฏิบัติของหน่วยงานหรือบริษัท¹⁸

● หลักการ 4.9 Principle 9 — Individual Access

หลักการนี้ได้กำหนดให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิในการทราบถึงการมีอยู่ การใช้และการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของตน และสามารถเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของตนได้ และยังสามารถโต้แย้งได้หากพบว่าข้อมูลส่วนบุคคลของตนไม่ถูกต้อง หรือไม่ครบถ้วนและร้องขอให้แก้ไข

เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทำการร้องขอ หน่วยงานหรือบริษัทต้องทำการชี้แจงแหล่งที่มาของข้อมูลส่วนบุคคล¹⁹

● หลักการ 4.10 Principle 10 — Challenging Compliance

หลักการข้อนี้ได้กำหนดให้สิทธิแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในการเรียกร้องให้หน่วยงานหรือบริษัทปฏิบัติตามหลักการตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยหน่วยงานหรือบริษัทต้องจัดให้มีกระบวนการในการรับหรือตอบกลับผู้ร้องเรียนหรือบุคคลที่สอบถามเกี่ยวกับนโยบายหรือแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลส่วนบุคคล²⁰

¹⁶ 4.7.1 of 4.7 Principle 7 — Safeguards of Personal Information Protection and Electronic Documents Act (PIPEDA) S.C. 2000. c. 5.

¹⁷ 4.7.3 of 4.7 Principle 7 — Safeguards of Personal Information Protection and Electronic Documents Act (PIPEDA) S.C. 2000. c. 5.

¹⁸ 4.8.1 of 4.8 Principle 8 — Openness of Personal Information Protection and Electronic Documents Act (PIPEDA) S.C. 2000. c. 5.

¹⁹ 4.9.1 of 4.9 Principle 9 — Individual Access of Personal Information Protection and Electronic Documents Act (PIPEDA) S.C. 2000. c. 5.

²⁰ 4.10.3 of 4.10 Principle 10 — Challenging Compliance of Personal Information Protection and Electronic Documents Act (PIPEDA) S.C. 2000. c. 5.

กฎหมาย PIPEDA นี้ ได้กำหนดการโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังบุคคลที่สามใช้กับทั้งการโอนภายในประเทศและการโอนไปต่างประเทศด้วย อย่างไรก็ตาม กฎหมาย PIPEDA นี้ไม่ได้รวมถึงการโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังบุคคลที่สามโดยหน่วยงานของรัฐและไม่ใช้บังคับกับการโอนข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ภายใต้กฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

เพื่อให้หลักการเกี่ยวกับการโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศ Accountability (Principle 1) Clause 4.1.3 มีความชัดเจนขึ้น คณะกรรมการ OPC ได้ทำการออกแนวปฏิบัติ Guidelines for processing personal data across borders ในปี ค.ศ. 2009²¹ โดยในแนวปฏิบัตินี้ได้อธิบายถึงการรับเอาหลักการ “หน่วยงานหนึ่งไปยังอีกหน่วยงานหนึ่ง (Organization to organization) มาใช้มากกว่าที่จะเป็นการเน้นย้ำหลักการมาตรฐานที่เท่าเทียมกัน (Adequacy) ของประเทศที่รับโอน โดยหลักการ Organization to organization เป็นหลักการที่กำหนดให้บริษัทหรือหน่วยงานที่ทำการโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปเป็นผู้รับผิดชอบหากผู้รับโอนมีการใช้หรือจัดการข้อมูลส่วนบุคคลไปในทางที่ไม่ชอบ โดยคณะกรรมการ

The Office of the Privacy Commissioner of Canada (OPC) อาจทำการสอบสวนหากได้รับคำร้องหรือทำการตรวจสอบการจัดการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของหน่วยงานนั้น ๆ²² โดยกำหนดให้พิจารณาถึงน้ำหนักของความสำคัญระหว่างการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลธรรมดาและความจำเป็นของธุรกิจในการโอนข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวบนพื้นฐานของเหตุผลที่ต่างกัน ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นความมีอยู่ของผู้ให้บริการ การจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ หรือแม้แต่สภาพเศรษฐกิจเอง²³

หลักการ 4.1.3 ของ Schedule 1 ของกฎหมาย PIPEDA ยังได้กำหนดไว้ว่า การโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังบุคคลที่สามเพื่อการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลนั้นสามารถกระทำได้ โดยหน่วยงานหรือบริษัทที่กระทำการโอนข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องกำหนดวิธีการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยใช้สัญญาหรือวิธีอื่นใดเพื่อให้การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลที่สามที่รับโอนไปนั้นมีระดับมาตรการการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เท่าเทียมกัน (Comparable Level of Protection) โดยกฎหมาย PIPEDA ได้ให้คำนิยามคำว่า ระดับมาตรการการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เท่าเทียม

²¹ Office of the Privacy Commissioner of Canada. (2009). Guidelines for processing personal data across borders. Retrieved from https://www.priv.gc.ca/en/privacy-topics/airports-and-borders/gl_dab_090127/ (accessed 14 July 2024).

²² Office of the Privacy Commissioner of Canada. Guidelines for processing personal data across borders. https://www.priv.gc.ca/en/privacy-topics/airports-and-borders/gl_dab_090127/.

²³ Principle 1 states:

“An organization is responsible for personal information in its possession or custody, including information that has been transferred to a third party for processing. The organization shall use contractual or other means to provide a comparable level of protection while the information is being processed by a third party.”

กัน (Comparable Level of Protection) ไว้ว่า ระดับมาตรการการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เท่าเทียมกัน (Comparable Level of Protection) นี้ หมายถึง การที่ผู้ประมวลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นบุคคลที่สามต้องจัดมาตรการการคุ้มครองในระดับเทียบเท่าได้กับมาตรฐานเดียวกันที่ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นจะได้รับเหมือนกับว่าข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไม่ได้ถูกโอนไป ระดับการคุ้มครองนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นมาตรการเดียวกัน เพียงแต่ต้องอยู่ในระดับมาตรฐานที่เท่าเทียมกันเท่านั้น โดยวิธีการทางสัญญาที่กำหนดนั้นจะต้องไม่ขัดกับกฎหมายอาญา กฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยของประเทศ หรือกฎหมายของประเทศที่ทำการโอนไป

ในปี ค.ศ. 2020 มีการนำเสนอให้ออกกฎหมายที่ออกมาควบคุมเกี่ยวกับการสตรีมมิงออนไลน์ที่มีชื่อเรียกว่า The Digital Charter Implementation Act (Bill C-11) โดยการออกกฎหมาย Bill C-11 นี้จะส่งผลให้ต้องมีการแก้ไขกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล PIPEDA และมีการออกกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลใหม่ที่เรียกว่า The Consumer Privacy Protection Act (CPPA หรือ Bill C-27) โดยกฎหมาย CPPA ยังคงรับเอาหลักการทั้ง 10 ข้อของกฎหมาย

PIPEDA มาไว้แต่จะมีการเปลี่ยนแปลงและเพิ่มหลักการคุ้มครองส่วนบุคคลใหม่อีกหลาย ๆ หลัก การเข้ามาด้วยโดยเฉพาะอย่างยิ่งรายละเอียดในเรื่องของการกำหนดให้บริษัทปฏิบัติตามกฎหมายฉบับใหม่²⁴ เช่น ตามกฎหมาย PIPEDA ที่ใช้ในปัจจุบันได้ยึดเอาหลักการ Accountability ที่กำหนดให้เป็นหน้าที่ของบริษัทผู้โอนข้อมูลส่วนบุคคลเพียงฝ่ายเดียวในการทำหน้าที่กำหนดวิธีการเพื่อให้บริษัทผู้รับโอนใช้มาตรการที่เท่าเทียมกับกฎหมาย PIPEDA แต่ในกฎหมาย CPPA ใหม่ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของบริษัทผู้รับโอนข้อมูลส่วนบุคคลด้วยหากมีการเก็บรวบรวม ใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไปต่างจากวัตถุประสงค์ที่ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นได้ถูกโอนไป²⁵ อย่างไรก็ตาม กฎหมาย CPPA ยังอยู่ในกระบวนการร่างและยังไม่ได้ประกาศออกเป็นกฎหมายบังคับใช้

การยอมรับว่าประเทศแคนาดา มี มาตรฐานตาม EU Adequacy Decision²⁶ ของสหภาพยุโรป

ประเทศแคนาดา นับได้ว่าเป็นหนึ่งจาก 11 ประเทศที่คณะกรรมการสหภาพยุโรป (EU Commission) ยอมรับว่ามีข้อกำหนดเรื่อง

²⁴ David Fraser. (2022). Canada's New Consumer Privacy Protection Act (CPPA): 12 PIPEDA Differences Published. Retrieved from <https://www.mcinnescooper.com/publications/canadas-new-consumer-privacy-protection-act-cppa-12-pipeda-differences/> (accessed 14 July 2024).

²⁵ An Act to enact the Consumer Privacy Protection Act and the Personal Information and Data Protection Tribunal Act and to make consequential and related amendments to other Acts. 43rd Parl. 2d Sess.. 69 Elizabeth II. 2020. [Bill C-11].

²⁶ Mitch Kocerginski. (2024). Privacy on Ice: Canada Maintains GDPR Adequacy Status Despite Frozen Privacy Reforms. Retrieved from <https://mcmillan.ca/insights/publications/privacy-on-ice-canada-maintains-gdpr-adequacy-status-despite-frozen-privacy-reforms/> (accessed 14 July 2024).

มาตรฐานที่เท่าเทียมของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของต่างประเทศ (Adequacy decision) มาตั้งแต่ปี ค.ศ. 2001²⁷ ก่อนที่กฎหมาย GDPR จะถูกนำมาใช้บังคับในปี ค.ศ. 2018 โดยคณะกรรมการสหภาพยุโรป (European Commission) ในขณะนั้นได้ให้ความเห็นว่า กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศแคนาดาที่ใช้บังคับในขณะนั้น ในปี ค.ศ. 2000 ที่เรียกว่า The Canadian Personal Information Protection and Electronic Documents Act 2000 ได้ถูกนำมาใช้กับบริษัทเอกชนที่ทำการเก็บรวบรวม ใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อกิจกรรมทางธุรกิจ โดยกฎหมายดังกล่าวได้ถูกนำไปใช้กับภาคธุรกิจโดยแบ่งเป็น 3 ระยะด้วยกัน ได้แก่

- ปี ค.ศ. 2001 กฎหมายฉบับนี้จะใช้บังคับกับข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่ใช่ข้อมูลสุขภาพ ที่ภาคธุรกิจได้ทำการเก็บรวบรวม ใช้หรือเปิดเผยเพื่อกิจกรรมทางธุรกิจ เช่น ธุรกิจสายการบิน ธุรกิจธนาคาร ธุรกิจแพรร่ภาพกระจายเสียง ธุรกิจการขนส่งหรือโทรคมนาคม โดยกฎหมายฉบับนี้ของแคนาดาจะใช้กับบริษัทที่เปิดเผยข้อมูลนอกประเทศแคนาดา
- ปี ค.ศ. 2002 กฎหมายฉบับนี้ได้ถูกนำมา

ใช้กับข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับสุขภาพสำหรับกิจกรรมทางธุรกิจที่ได้ถูกนำมาใช้ในระยะเวลาที่ 1 แล้ว

- ปี ค.ศ. 2004 กฎหมายฉบับนี้จะขยายครอบคลุมไปถึงบริษัททุกบริษัทที่ทำการเก็บรวบรวม ใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อกิจกรรมทางธุรกิจ ไม่ว่าบริษัทนั้นจะประกอบธุรกิจที่อยู่ภายใต้กฎหมายกลางหรือไม่ก็ตาม อย่างไรก็ตาม กฎหมายฉบับนี้ไม่ใช้บังคับกับกิจกรรมที่ไม่ได้ถูกกระทำไปในเชิงพาณิชย์²⁸

นอกจากนี้ ประเทศแคนาดาเป็นประเทศที่ยึดหลักแนวปฏิบัติของ 1980 OECD Guidelines on the Protection of Privacy and Transborder Flows of Personal Data มาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1984 และประเทศแคนาดาเป็นประเทศที่ได้สนับสนุน United Nations Guidelines Concerning Computerized Personal Data Files มาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1990 และกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศแคนาดาที่ใช้บังคับขณะนั้นได้ครอบคลุมถึงหลักการพื้นฐานทั้งหมดที่เพียงพอต่อการคุ้มครองเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล แม้ว่าจะมีข้อยกเว้นสำหรับการคุ้มครองดังกล่าวในบางกรณี ได้แก่ เพื่อประโยชน์สาธารณะ แต่การยกเว้นนี้ก็ได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว

²⁷ Commission Decision 2002/2/EC of 20 December 2001 pursuant to Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council on the adequate protection of personal data provided by the Canadian Personal Information Protection and Electronic Documents Act. OJ L 2. 4.1.2002. p. 13.

²⁸ European Union. 2002/2/EC: Commission Decision of 20 December 2001 pursuant to Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council on the adequate protection of personal data provided by the Canadian Personal Information Protection and Electronic Documents Act (notified under document number C(2001) 4539). Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A32002D0002> (accessed 14 July 2024).

ซึ่งได้แก่ the Federal Privacy Commissioner²⁹

ดังนั้น ในปี ค.ศ. 2001 คณะกรรมการสหภาพยุโรป (European Commission) จึงได้พิจารณาแล้วเห็นว่าประเทศแคนาดามีมาตรฐานที่เท่าเทียมในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในด้านของการโอนข้อมูลไปยังต่างประเทศตามกฎหมาย The Personal Information Protection and Electronic Documents Act.

ในวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2567 คณะกรรมการสหภาพยุโรป (European Commission) ได้ทำการทบทวนและพิจารณาลงความเห็นว่า ประเทศแคนาดายังคงไว้ซึ่งข้อกำหนดเรื่องมาตรฐานที่เท่าเทียมของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของต่างประเทศ (Adequacy decision) โดยปรากฏในรายงาน REPORT FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL on the first review of the functioning of the adequacy decisions adopted pursuant to Article 25(6) of Directive 95/46/EC³⁰ โดยได้ให้ความเห็นไว้ว่า คณะกรรมการสหภาพยุโรปได้ยอมรับพัฒนาการของกฎหมาย

คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศแคนาดา ตั้งแต่เริ่มมีการนำเอาข้อกำหนดเรื่องมาตรฐานที่เท่าเทียมของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของต่างประเทศ (Adequacy decision) มาใช้ ไม่ว่าจะเป็นการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คดี และกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดโดยหน่วยงานที่ทำการดูแลการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศแคนาดา Personal Information Protection and Electronic Documents Act (PIPEDA) ได้มีการปรับปรุงแก้ไขอยู่หลายครั้งเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่ามีระดับการคุ้มครองที่มั่นคง ไม่ว่าจะเป็นการแก้ไขในเรื่องของเงื่อนไขการให้ความยินยอมเอง หรือแม้แต่การแจ้งเตือนเมื่อมีการละเมิดการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลก็ตาม

นอกจากนี้ คณะกรรมการสหภาพยุโรป (EU Commission) ได้มีการแนะนำให้หน่วยงานที่ทำการดูแลเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศแคนาดาในการออกกฎหมายลำดับรองหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้บังคับให้กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด³¹

²⁹ European Union. 2002/2/EC: Commission Decision of 20 December 2001 pursuant to Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council on the adequate protection of personal data provided by the Canadian Personal Information Protection and Electronic Documents Act (notified under document number C(2001) 4539). Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A32002D0002> (accessed 14 July 2024).

³⁰ European Commission. REPORT FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL on the first review of the functioning of the adequacy decisions adopted pursuant to Article 25(6) of Directive 95/46/EC. Retrieved from https://commission.europa.eu/system/files/2024-01/JUST_template_comingsoon_Report%20on%20the%20first%20review%20of%20the%20functioning.pdf (accessed 14 July 2024).

³¹ European Commission. REPORT FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL on the first review of the functioning of the adequacy decisions adopted pursuant to Article 25(6) of Directive 95/46/EC. Retrieved from https://commission.europa.eu/system/files/2024-01/JUST_template_comingsoon_Report%20on%20the%20first%20review%20of%20the%20functioning.pdf (accessed 14 July 2024).

ในกรณีของการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของรัฐบาลนั้น หน่วยงานรัฐบาลของประเทศแคนาดาต้องดำเนินการภายใต้กฎที่กำหนดไว้และใช้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นเพื่อวัตถุประสงค์ของประโยชน์สาธารณะเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบังคับใช้กฎหมายอาญาและเพื่อวัตถุประสงค์ของความมั่นคงของประเทศเท่านั้น

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงระบบกฎหมายของประเทศแคนาดาแล้ว นับได้ว่าประเทศแคนาดามีมาตรการที่มีประสิทธิภาพ โดยมาตรการดังกล่าวยังได้ครอบคลุมไปถึงสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่ใช่พลเมืองของประเทศแคนาดาด้วย ดังนั้น คณะกรรมการสหภาพยุโรปจึงพิจารณาแล้วว่าประเทศแคนาดาสามารถคงไว้ซึ่งระดับมาตรฐานที่เท่าเทียมของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในการโอนข้อมูลส่วนบุคคลจากสหภาพยุโรปมายังผู้รับที่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมาย PIPEDA ของประเทศแคนาดาได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กฎหมาย PIPEDA กำลังอยู่ในกระบวนการแก้ไขปรับปรุงซึ่งจะส่งผลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น³² โดยกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่กำลังร่างแก้ไขฉบับใหม่นี้มีชื่อเรียกว่า กฎหมาย Consumer Privacy Protection Act (the “CPPA”)

บทสรุป

ประเทศแคนาดานับได้ว่าเป็นประเทศที่มี

กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอย่างยาวนานหลายสิบปี เห็นได้ว่ารัฐบาลแคนาดาได้ให้ความสำคัญกับหลักการของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยแม้กฎหมาย PIPEDA จะถูกออกมาใช้บังคับตั้งแต่ปี ค.ศ. 2000 แต่ก็มีมีการแก้ไขปรับปรุงอยู่หลายครั้ง จากรายงาน EU Adequacy Decision นั้น ปรากฏให้เห็นได้ว่า ประเทศแคนาดามีระบบรองรับการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเข้มแข็ง ไม่เพียงแต่บทบัญญัติของกฎหมาย PIPEDA เอง แต่ยังรวมถึงกฎหมายหรือประกาศลำดับรองที่ออกตามกฎหมาย PIPEDA อีกด้วย และยังจัดให้มีกระบวนการร้องเรียนและเยียวยาเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลอีกด้วย

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาหลักการของการโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศตามกฎหมาย PIPEDA แล้ว จะเห็นได้ว่ายังไม่ได้มีการกำหนดข้อกฎหมายที่รายละเอียดครอบคลุมมากนัก เพียงแต่เป็นการกำหนดหน้าที่ให้แก่หน่วยงานหรือบริษัทผู้รับโอนเป็นผู้มีหน้าที่ในการดูแลหรือควบคุมผู้รับโอนเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันที่สื่ออินเทอร์เน็ตและสื่อดิจิทัลมีผลต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์เป็นอย่างมาก ส่งผลให้มีการโอนข้อมูลส่วนบุคคลจากประเทศหนึ่งไปยังประเทศหนึ่งเป็นไปโดยง่าย ประเทศแคนาดาก็ยังคงได้เล็งเห็นความสำคัญของยุคที่เปลี่ยนไปและมีการดำเนินการเพื่อให้มีการแก้ไขกฎหมายคุ้มครองข้อมูล

³² European Commission. REPORT FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL on the first review of the functioning of the adequacy decisions adopted pursuant to Article 25(6) of Directive 95/46/EC. Retrieved from https://commission.europa.eu/system/files/2024-01/JUST_template_comingsoon_Report%20on%20the%20first%20review%20of%20the%20functioning.pdf. 15 January 2024. P. 8-9 (accessed 14 July 2024).

ส่วนบุคคลในส่วนนี้

การที่กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศแคนาดาได้รับการยอมรับโดยคณะกรรมการสหภาพยุโรป (European Commission) มาก่อนที่จะมีการประกาศใช้กฎหมาย GDPR ในปี ค.ศ. 2018 และยังคงได้รับการยอมรับว่ามี EU Adequacy อย่างต่อเนื่องในปี ค.ศ. 2004 จึงเห็นได้ว่าประเทศแคนาดามีการแก้ไขและพัฒนากฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอย่างต่อเนื่องจนในปัจจุบันกฎหมายฉบับใหม่กำลังอยู่ในกระบวนการร่าง อย่างไรก็ตาม การที่ประเทศแคนาดาได้รับการพิจารณาทบทวนจากคณะกรรมการสหภาพยุโรป (European Commission) ในปี ค.ศ. 2024 ว่ามีมาตรฐานที่เท่าเทียมของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของต่างประเทศ (Adequacy Decision) แล้วนั้น อาจส่งผลให้กระบวนการร่างกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฉบับใหม่ (กฎหมาย Bill C-27) มีกระบวนการที่ล่าช้าออกไปเนื่องจากรัฐบาลแคนาดาอาจมีความผ่อนคลายและไม่ถูกกดดันมากนักจากการได้รับสถานะจากคณะกรรมการสหภาพยุโรป (EU Commission) ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรติดตามต่อไป

บรรณานุกรม

กฎหมาย

Personal Information Protection and Electronic Documents Act (PIPEDA) S.C. 2000. c. 5.

Personal Information Protection and Electronic Documents Act S.C. 2000. c. 5.

แหล่งอินเทอร์เน็ต

Canada. Office of the Privacy Commissioner of. “Fact Sheet: The Digital Privacy Act-Summary of key changes to the Personal Information and Electronic Documents Act (PIPEDA)”. Retrieved from www.priv.gc.ca (accessed 13 July 2024).

Office of the Privacy Commissioner of Canada. For Businesses. Retrieved from <https://www.priv.gc.ca/en/for-businesses/>

Justice Law Website. SCHEDULE 1 Principles Set Out in the National Standard of Canada Entitled Model Code for the Protection of Personal Information. CAN/CSA-Q830-96. Retrieved from <https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/P-8.6/page-7.html#h-417659>

Office of the Privacy Commissioner of Canada. (2009). *Guidelines for processing personal data across borders*. Retrieved from https://www.priv.gc.ca/en/privacy-topics/airports-and-borders/gl_dab_090127/

David Fraser. (2022). *Canada’s New Consumer Privacy Protection Act (COPA): 12 PIPEDA Differences Published*. Retrieved from <https://www.mcinniscooper.com/publications/canadas-new-consumer-privacy->

protection-act-cppa-12-pipeda-differences/

Mitch Kocerginski. (2024). *Privacy on Ice: Canada Maintains GDPR Adequacy Status Despite Frozen Privacy Reforms*. Retrieved from <https://mcmillan.ca/insights/publications/privacy-on-ice-canada-maintains-gdpr-adequacy-status-despite-frozen-privacy-reforms/>

European Union. 2002/2/EC: Commission Decision of 20 December 2001 pursuant to Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council on the adequate protection of personal data provided by the Canadian Personal Information Protection and Electronic Documents Act (notified

under document number C(2001) 4539). Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A32002D0002>

European Commission. REPORT FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL on the first review of the functioning of the adequacy decisions adopted pursuant to Article 25(6) of Directive 95/46/EC. Retrieved from https://commission.europa.eu/system/files/2024-01/JUST_template_comingsoon_Report%20on%20the%20first%20review%20of%20the%20functioning.pdf